

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันได้เปลี่ยนรูปแบบในลักษณะของการกระทำความผิดไปอย่างมาก การกระทำความผิดมิได้เป็นไปในลักษณะที่อาชญากรหรือบุคคลเพียงคนเดียวกระทำต่อปัจเจกชนอื่นหรือต่อสังคมเท่านั้น แต่ด้วยเหตุผลทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การสื่อสารที่มีการพัฒนา ตลอดจนความต้องการซึ่งผลประโยชน์และอำนาจ ได้ก่อให้เกิดอาชญากรรมที่มีการพัฒนาศักยภาพไปสู่ความเป็น "องค์กรอาชญากรรม" ซึ่งคำว่าองค์กรอาชญากรรมในความเข้าใจโดยทั่วไปหมายถึงการประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอันมีคณะบุคคลที่มีการรวมตัวกันเป็นองค์กรอย่างมั่นคงและเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย ประกอบการด้วยวิธีการจัดหาสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมาย มีอิทธิพลครอบคลุมธุรกิจในวงกว้าง หลากรูปแบบ อาทิ การพนัน โสเภณี การให้กู้ยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราสูง การค้ายาเสพติด ชูเอาเงินจากแรงงานของผู้อื่น รวมทั้งกิจกรรมผิดกฎหมายอื่น ๆ ที่กระทำโดยสมาชิกขององค์กรดังกล่าว¹ การกระทำความผิดในรูปแบบนี้นอกจากจะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมตลอดจนความสงบสุขของประชาชนแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศอย่างสูงทั้งต่อภาครัฐและภาคเอกชนตลอดจนส่งผลกระทบต่อผู้นำไปสู่ปัญหาในระดับประเทศ

ลักษณะขององค์กรอาชญากรรมโดยทั่วไปนั้น เดิม จะเป็นลักษณะขององค์กรที่มีระบบการปกครองเป็นลำดับขั้น ก่อนที่จะลงมือกระทำความผิดจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อลดความเสี่ยงในการถูกจับกุมและดำเนินคดีให้น้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะต้องประสบความสำเร็จ

---

¹ Cited in Paul Weston and Kenneth M.Wells, Law Enforcement and Criminal Justice(Pacific Palisades, California: Goodyear Publishing Company, Inc, 1972)p.224, อ้างถึงใน อรรถนพ ชูบำรุง, "อาชญาวิทยาและอาชญากรรม", ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

สำเร็จอย่างดีที่สุดต่อการกิจการประกอบอาชญากรรม² ประกอบกับเมื่อองค์กรอาชญากรรมได้ลงมือปฏิบัติการในการกระทำความผิดสำเร็จลงแล้วผู้ลงมือกระทำความผิดและผู้ที่อยู่เบื้องหลัง จะพยายามทำลายพยานหลักฐานที่จะนำมาพิสูจน์ความผิดของตนเองว่ามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ และเนื่องจากองค์กรอาชญากรรมมีการปกครองบังคับบัญชาตามลำดับชั้นตั้งแต่ หัวหน้าองค์กร รองหัวหน้าและผู้ช่วยหัวหน้า จนถึงสมาชิกระดับปฏิบัติการขององค์กร เมื่อหัวหน้าตายหรือไม่อาจคงสถานะความเป็นผู้นำขององค์กรได้ รองหัวหน้าก็จะเลื่อนขึ้นมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าองค์กรอาชญากรรมแทน มีการทดแทนกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้องค์กรอาชญากรรมดังกล่าวสามารถดำรงอยู่และดำเนินกิจการต่อไปได้โดยไม่หยุดชะงักหรือล่มสลาย ซึ่งในประเด็นนี้มีผู้ให้ความเห็นว่าเป็นลักษณะที่มีความแตกต่างจากลักษณะของสมาชิกกลุ่มในการก่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยแต่เดิม ซึ่งหัวหน้าขององค์กรมีลักษณะของการเป็นผู้สั่งสมบารมี สร้างฐานอำนาจจากบารมีของตน ประกอบกับสร้างฐานะทางเศรษฐกิจจากธุรกิจที่ผิดกฎหมาย อิงแอบเจ้าหน้าที่หรือกลไกของรัฐ เรียกว่าเป็นผู้นำโดยบารมี(charismatic leader) ดังนั้นเมื่อผู้นำกลุ่มถูกทำลายกลุ่มก็จะแตกสลายไป³ ทั้งการประกอบอาชญากรรมในประเทศไทยของกลุ่มบุคคลดังกล่าวส่วนมากเป็นการประกอบอาชญากรรมที่เรียกว่า "อาชญากรรมตามท้องถนน (Street Crime)" ซึ่งไม่มีความลับซับซ้อน มีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการรวมกลุ่มในรูปแบบของธุรกิจอาชญากรรมอย่างชัดเจน แม้จะมีการรวมกลุ่มกันประกอบอาชญากรรมก็ได้มุ่งหมายจะให้มียลดับการบังคับบัญชาเช่นการรวมกลุ่มในความหมายขององค์กรอาชญากรรม อาจมีบริวารอยู่บ้างก็ในลักษณะของบุคคลในครอบครัว หรือผู้คุ้มกันให้ความปลอดภัย แต่ไม่ใช่ในฐานะของผู้ร่วมธุรกิจแต่อย่างใด⁴ จึงไม่มีการเข้าทดแทนตำแหน่งหรือสืบทอดความดำรงอยู่ขององค์กร เมื่อหัวหน้าของกลุ่มไม่อาจคงสถานะความเป็นผู้นำกลุ่มได้ การกระทำในลักษณะดังกล่าวมุ่งเน้นที่จะให้ภารกิจเสร็จสิ้นไปในแต่ละครั้งเท่านั้น จึงเห็นได้ว่าการประกอบอาชญากรรมของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ขาดความต่อเนื่องในการแสวงหาผลประโยชน์หรือกำไรจากการประกอบอาชญากรรมซึ่งถือเป็นลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งขององค์กรอาชญากรรม

² อรรถนพ ชูบำรุง, อาชญาวิทยาและอาชญากรรม. (กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532), หน้า 122.

³ ชัยชนะ วิบูลย์พันธุ์, พ.ต.อ., "มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมกระทำโดยผู้มีอิทธิพล" วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2539, หน้า 154-155.

⁴ เฟิงอ้าง.

ในปัจจุบันประเทศไทยประสบกับปัญหาการก่ออาชญากรรมในลักษณะของการร่วมกันกระทำความผิด โดยการร่วมกันกระทำความผิดนี้เป็นลักษณะขององค์การอาชญากรรม คือมีการวางแผนการที่แยบยล มีการแบ่งหน้าที่กันกระทำความผิด มีสายงานบังคับบัญชาซึ่งกันและกัน มีการปกปิดซ่อนเร้น ทำลายพยานหลักฐานที่แน่นอน และนำเอาศาสตร์ความรู้แขนงต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด การก่ออาชญากรรมมีทั้งในลักษณะของอาชญากรรมข้ามถนนที่เน้นหนักที่ความรุนแรง โหดร้าย อาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย และในลักษณะของการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณามาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอาญาต่อองค์การอาชญากรรมของประเทศไทย จะพบว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่วางหลักในการปฏิบัติต่อองค์การอาชญากรรมอย่างชัดเจน การนำบทบัญญัติในส่วนของ ตัวการ ผู้ใช้ และผู้สนับสนุน ซึ่งมีได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อปรับใช้กับการกระทำความผิดที่มีลักษณะซับซ้อนในลักษณะขององค์การอาชญากรรมจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาของการกระทำความผิดโดยองค์การอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งในการประกอบอาชญากรรมบางประเภทยังประสบปัญหาในด้านของการขาดความร่วมมือจากประชาชนในสังคม เนื่องจากเป็นการก่ออาชญากรรมที่ประชาชนบางส่วนก็มีความต้องการในผลผลิตของอาชญากรรมนั้น เช่น การค้ายาเสพติด การค้าโสเภณี เป็นต้น และอาชญากรรมบางประเภทก็ไม่มีสภาพที่น่าหวาดกลัว โหดร้าย แม้จะส่งผลเสียหายต่อสังคมอย่างรุนแรงประชาชนก็ยังไม่มีความรู้สึกต่อต้าน เช่น การฉ้อโกงภาษีมูลค่าเพิ่ม การปล่อยสินเชื่อโดยมิชอบ ฯลฯ

ผู้เขียนเห็นว่าการที่รูปแบบและลักษณะของการกระทำความผิดขององค์การอาชญากรรม ได้มีพัฒนาการที่แตกต่างไปจากในอดีต การที่จะป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในรูปแบบขององค์การอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นกระบวนการทางกฎหมาย ในลักษณะของการป้องกัน ปราบปราม ตัดตอน และป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ ในทุก ๆ ขั้นตอนของการกระทำความผิด เนื่องจากการประกอบอาชญากรรมขององค์การอาชญากรรมในปัจจุบันมีความหลากหลาย เป็นวงจรในการกระทำความผิด การประกอบอาชญากรรมในลักษณะความผิดหนึ่งอาจเป็นที่มาของการประกอบอาชญากรรมในอีกลักษณะหนึ่ง มีการนำเอารายได้จากการก่ออาชญากรรมในลักษณะหนึ่งมาใช้เป็นทุนในการก่ออาชญากรรมอีกลักษณะหนึ่ง และอาจมีการดำเนินกิจการที่สุจริตขึ้นปิดบังการกระทำความผิดและเป็นสถานที่ในการแปรสภาพเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เป็นเงินที่ดูเสมือนกับได้มาโดยกิจการที่สุจริต ซึ่งยากต่อการบังคับใช้กฎหมาย สมควรที่จะได้ทำการศึกษาถึงการบังคับใช้มาตรการพิเศษทางกฎหมายต่อองค์การอาชญากรรมในต่างประเทศ ตลอดจนศึกษาถึงการกระทำความผิดและการจัดองค์กรขององค์การอาชญากรรมในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบท

บัญญัติแห่งกฎหมายให้สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิดในลักษณะใหม่ ๆ และพัฒนาไปจากเดิม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เป็นกระบวนการในการปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม
2. เพื่อศึกษาถึงคำจำกัดความที่เหมาะสมในปัจจุบันขององค์กรอาชญากรรมอันเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการในการบังคับใช้กฎหมาย
3. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยวิเคราะห์จากมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ได้ผลในต่างประเทศ
4. นำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยมาสรุป วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประมวลผลเพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอกระบวนการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

กฎหมายและกระบวนการทางอาญาในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของประเทศไทยในปัจจุบันขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากมิได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อบังคับใช้กับการกระทำความผิดในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะ สมควรที่จะมีมาตรการทางกฎหมายที่เป็นกระบวนการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษารูปแบบของการกระทำและการจัดองค์กรขององค์กรอาชญากรรม โดยเน้นความหมายของการเป็นองค์กรอาชญากรรมในลักษณะของการก่อความเสียหายและผลร้ายที่จะเกิดกับสังคม และศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม โดยจะวิเคราะห์ถึงมาตรการในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและกลุ่มอิทธิพลของต่างประเทศ เพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรการที่ประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่ข้อสรุปถึงมาตรการที่เป็นกระบวนการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีในการวิจัยวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนใช้วิธีวิจัยเอกสาร(Document Research)โดยอาศัยอ้างอิงจากตำรากฎหมาย ตำราอาชญาวิทยา วารสาร คำพิพากษาศาลฎีกา เอกสารอื่นๆ ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและของต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. การศึกษาจะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับความหมาย บทบาทและพฤติกรรมขององค์กรอาชญากรรม ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบและเข้าใจสภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม เพื่อจะได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป
3. ทำให้ทราบและเข้าใจแนวความคิด และปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมของต่างประเทศ ซึ่งสามารถนำผลมาใช้ในการศึกษา ตีความ และบังคับใช้กฎหมาย หากมีการนำมาตรการดังกล่าวมาปรับใช้ในประเทศไทย
4. เมื่อได้วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศแล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย จะสามารถนำเสนอแนวทางในการกำหนดมาตรการที่เป็นกระบวนการ และสามารถนำมาใช้ในการจัดการกับองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ